

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Tomczyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Tomasz Przesławski

Protokolant Marta Brzezińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych r.pr Mariusza Łątkowskiego

w sprawie S. J.

obwinionego o przewinienie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 2, art. 28 ust. 3, 5 i 11 oraz art. 29 ust. 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego załącznik do uchwały Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r.)

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na rozprawie w dniu 7 lutego 2019 r., kasacji wniesionej przez obrońcę obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w W. z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt WO- (...) zmieniającego orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...] z dnia 13 grudnia 2017 r., w sprawie o sygn. akt D- (...)

postanowił:

- I. oddalić kasację;
- II. zasądzić od obwinionego S. J. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za postępowanie kasacyjne.

UZASADNIENIE

I. Opis zarzutu

Radca prawny S. J. został obwiniony o to, że będąc pełnomocnikiem w sprawie o zapłatę należności z tytułu umowy przeniesienia prawa własności nieruchomości, nie podjął od połowy 2013 r. do czasu złożenia skargi tj. 24 lipca 2014 r. żadnych czynności windykacyjnych w celu uzyskania pozostałej – poza dobrowolnie zapłaconą – ceny sprzedaży, a nadto nie informował i podejmowanych czynnościach w związku ze zleceniem, unikał kontaktu z klientem w zleconej sprawie oraz nie zwrócił dokumentów, których klient zażądał w lipcu 2014 r. oraz przyjął wynagrodzenie nieadekwatne do wykonywanych czynności na rzecz klienta, czym dopuścił się czynu sprzecznego ze złożonym ślubowaniem radcy prawnego tj. przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 2, art. 28 ust. 3, 5 i 11 oraz art. 29 ust. 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

II. Opis orzeczeń Sądu I i II instancji

Orzeczeniem z dnia 13 grudnia 2017 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...] uznał obwinionego radcę prawnego S. J. winnym tego, że będąc pełnomocnikiem S. K. w sprawie o zapłatę należności z tytułu umowy przeniesienia przez mocodawcę na rzecz A. spółki z o.o. w W. prawa własności nieruchomości:

- 1) w okresie od 9 lutego 2012 r. do 2 czerwca 2014 r. nie podjął możliwych czynności windykacyjnych w celu uzyskania pozostałej – poza dobrowolnie zapłaconą przez nabywcę – ceny sprzedaży, czym dopuścił się popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 ust. 1 oraz art. 28 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, i za to wymierzył mu karę pieniężną 2500 złotych;

- 2) w okresie od 26 listopada 2013 r. do 2 czerwca 2014 r. nie informował klienta o rzeczywistym przebiegu sprawy, czym dopuścił się popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 oraz art. 28 ust. 1 i 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, i za to wymierzył mu karę pieniężną 3000 złotych;
- 3) w okresie od lutego 2014 r. do 2 czerwca 2014 r. unikał kontaktu z klientem w zleconej sprawie, czym dopuścił się popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 oraz art. 28 ust. 1 i 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, i za to wymierzył mu karę upomnienia;
- 4) w okresie od 13 lutego 2012 r. do dnia wydania orzeczenia nie rozliczył się z klientem, czym dopuścił się popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 oraz art. 29 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz art. 6 i art. 36 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu określonym Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r. i za to wymierzył mu karę nagany;

Na podstawie art. 65¹ ustawy o radcach prawnych za przewinienia wymienione w pkt 1 i 2 Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w [...] wymierzył obwinionemu łączną karę pieniężną w wysokości 4000 złotych a za przewinienia wymienione w pkt 3 i 4 wymierzył obwinionemu łączną karę nagany. Zgodnie z art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych zasądził od obwinionego radcy prawnego zryczałtowane koszty postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w [...]. w kwocie 3000 złotych.

Obrońca obwinionego złożyła dnia 26 stycznia 2018 r. odwołanie od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w [...]. zarzucając orzeczeniu:

- 1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść polegający na błędnym uznaniu, iż obwiniony dopuścił się przypisanych mu przewinień dyscyplinarnych, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności, w

postaci zeznań świadka M. L. oraz pokrzywdzonego S. K. w powiązaniu z wyjaśnieniami obwinionego a także dokumentami w postaci aktów notarialnych pełnomocnictwa i sprzedaży oraz ustaleniami sądów powszechnych w sprawie IC (...) i IXCa (...), nie pozwala na poczynienie ustaleń potwierdzających postawione mu zarzuty;

2) obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia tj.

- a) art. 170 § 1 i 2 kpk w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy obwinionego o przesłuchanie w charakterze świadka P. L. na okoliczności objęte zarzutem wniosku o ukaranie, na tej podstawie, iż okoliczności na jakie miał zeznawać świadek, zostały udowodnione innymi dowodami;
- b) w odniesieniu do zarzutu przypisanego obwinionemu w pkt 4 orzeczenia – obrazę przepisów art. 14 § 1 kpk, art. 17 § 1 pkt 9 kpk w związku z art. 439 § 1 pkt 9 kpk i w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych poprzez uznanie obwinionego za winnego przewinienia dyscyplinarnego, polegającego na nierozliczeniu się z klientem, a zatem czynu nieobjętego wnioskiem o ukaranie;
- c) w odniesieniu do zarzutów przypisanych obwinionemu w pkt 1, 3 i 4 orzeczenia – obrazę przepisów art. 399 § 1 kpk w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych poprzez uznanie obwinionego za winnego przypisanych mu przewinień w ramach czasowych znacznie odbiegających od zarzucanych wnioskiem o ukaranie, co doprowadziło w istocie do skazania obwinionego za inne w istocie niż zarzucane czyny.

Obrońca obwinionego wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie obwinionego S. J. od popełnienia zarzucanego i przypisanych mu czynów, względnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych do ponownego rozpoznania w innym składzie.

Po rozpoznaniu odwołania obrońcy obwinionego Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych orzeczeniem z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. WO-(...) orzekł:

- 1) na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 kpk w związku z art. 439 § 1 pkt 9 kpk i w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych uchylenie orzeczenia dotyczącego przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 oraz art. 29 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz art. 6 i art. 36 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu określonym Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r. i umorzenie postępowania w tym zakresie;
- 2) uchylenie rozstrzygnięcia o karze łącznej orzeczonej za przewinienie dyscyplinarne polegające na unikaniu kontaktu z klientem w zleconej sprawie w okresie od lutego 2014 r. do 2 czerwca 2014 r. określone w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 oraz art. 28 ust. 1 i 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz za przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 oraz art. 29 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz art. 6 i art. 36 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu określonym Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22 listopada 2014 r.;
- 3) zmianę orzeczenia w zakresie przewinienia dyscyplinarnego polegającego na unikaniu kontaktu z klientem w zleconej sprawie w okresie od lutego 2014 r. do 2 czerwca 2014 r. określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6 oraz art. 28 ust. 1 i 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i zasądzenie od obwinionego na rzecz OIRP w [...]. w kwocie 2250 złotych;
- 4) obciążenie kosztami postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 750 złotych Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...].;

- 5) utrzymanie w mocy w pozostałej części orzeczenia OSD OIRP w [...]. z dnia 13 grudnia 2017 r.;
- 6) zasądzenie, na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, od obwinionego na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych kosztów postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym przy KIRP w W. w zryczałtowanej wysokości 900 złotych;
- 7) obciążenie Krajowej Izby Radców Prawnych kosztami postępowania odwoławczego w pozostałym zakresie.

III. Kary wymierzone obwinionemu przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny

Finalnie, obwiniony został ukarany za pierwsze przewinienie dyscyplinarne wymienione w orzeczeniu OSD OIRP karą 2500 złotych, zaś za drugie przewinienie dyscyplinarne – karą 3000 złotych. Wyższy Sąd Dyscyplinarny utrzymał za powyższe przewinienia karę łączną 4000 złotych. Za trzecie przewinienie wymienione w orzeczeniu OSD OIRP obwiniony został ukarany karą 2250 złotych, zaś w zakresie czwartego przewinienia dyscyplinarnego – WSD umorzył postępowanie.

IV. Kasacja i zarzuty obwinionego

Obrońca obwinionego zaskarżyła kasacją orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z 5 czerwca 2018 r. w punktach 3–6, na korzyść obwinionego zarzucając mu rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, polegające na:

- 1) w odniesieniu do czynów: niepodjęcia możliwych czynności windykacyjnych w celu uzyskania pozostałej – poza dobrowolnie zapłaconą przez nabywcę –

ceny sprzedaży oraz nieinformowania klienta o rzeczywistym przebiegu sprawy – obrazie przepisów postępowania karnego, a mianowicie przepisu art. 17 § 1 pkt 9 kpk w związku z art. 439 § 1 pkt 9 kpk i art. 413 § 2 kpk poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia wydanego z przekroczeniem zakresu oskarżenia i w ten sposób przypisanie przez sąd obwinionemu nowego zdarzenia, nieobjętego zarzutem wniosku o ukaranie, a dodatkowo – w przypadku pierwszego czynu – w znacznie rozszerzonych ramach czasowych;

- 2) obrazie przepisów postępowania karnego tj. art. 6 kpk, 7 kpk w związku z art. 410 kpk i art. 170 § 1 pkt 2 i § 2 kpk i w związku z art. 433 kpk polegającej na utrzymaniu w mocy w zaskarżonym zakresie, orzeczenia sądu I instancji, wydanego z pominięciem dowodu z przesłuchania świadka P. L., co doprowadziło w konsekwencji do naruszenia zasady bezpośredniości i prawa do obrony.

Obróńca obwinionego wniosła o uchylenie orzeczenia w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

V. Rozważania Sądu Najwyższego

Sąd Najwyższy zważył, co następuje

Kasacja nie zasługuje na uwzględnienie

1. Sąd Najwyższy podziela pogląd Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych o trafności ustaleń Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców w [...]. co do niepodjęcia możliwych czynności windykacyjnych w celu uzyskania pozostałej – poza dobrowolnie zapłaconą przez nabywcę – ceny sprzedaży oraz nieinformowania klienta o rzeczywistym przebiegu

sprawy. Ważnym elementem opisu orzeczenia skazującego jest określenie czasu dokonania czynu przypisanego oskarżonemu, co w przypadku przestępstwa ciągłego wymaga podania daty pierwszego i ostatniego zachowania sprawcy i, ponadto, wymagane jest, aby każde zachowanie składające się na czyn ciągły było oznaczane konkretną datą (C. Kulesza, teza do art. 455 kpk [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz* pod red. *Idem*, Lex nr 10800). Ustalenie szerszych ram czasowych czynu przypisanego obwinionemu nie stanowi jednak nie tylko bezwzględnej przyczyny odwoławczej, ale też nie można zakwalifikować tego jako rażącej obrazę przepisów postępowania. Zasada swobodnej oceny dowodów przysługująca sądowi, przed którym toczy się postępowanie, jak również inkwizycyjny charakter postępowania karnego – a zatem i dyscyplinarnego – pozwala na poszukiwanie przez sąd własnych ustaleń faktycznych i przyjmowanie ich w sposób niezależny od treści wniosku o ukaranie i przedstawionej skargi.

Odnosnie pierwszego przewinienia dyscyplinarnego, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w [...], zgodnie z uwzględnieniem zasad wiedzy i doświadczenia życiowego oraz zasad logicznego rozumowania, właściwie ustalił, że obwiniony w okresie od 9 lutego 2012 r. tj. dnia udzielenia pełnomocnictwa do 2 czerwca 2014 r. tj. dnia cofnięcia przez pokrzywdzonego obwinionemu pełnomocnictwa, nie podjął możliwych czynności windykacyjnych w celu uzyskania pozostałej ceny sprzedaży nieruchomości. Obwiniony posiadał pełnomocnictwo notarialne, które zawierało szerokie uprawnienia do wyegzekwowania należności, w tym do wystąpienia o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu stanowiącemu udokumentowanie zawarcia umowy sprzedaży w części dotyczącej poddania się egzekucji.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych podzielił zdanie sądu I instancji. Na karcie 22 (strona 10 uzasadnienia) znajduje się bardzo dokładne odniesienie się do tego problemu.

Sąd Najwyższy podziela pogląd sądu odwoławczego, że nie doszło do naruszenia przez sąd I instancji art. 399 § 1 kpk w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, dotyczących zarzutów przypisanych obwinionemu w pkt 1 ppkt 1) – 3) orzeczenia poprzez uznanie obwinionego za winnego przypisanych mu przewinień

w ramach czasowych znacznie odbiegających od zarzucanych wnioskiem o ukaranie oraz wyjście poza ramy wniosku o ukaranie poprzez przyjęcie, oprócz znamion czynu zarzuconego we wniosku o ukaranie, jeszcze innych zdarzeń lub znamion czynu, aniżeli tych wskazanych w czynie zarzuconym albo zastąpienie go zupełnie innymi znamionami co doprowadziło do skazania obwinionego za inne w istocie niż zarzucane czyny.

Zgodzić się należy z obrońcą obwinionego, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego i poglądami doktryny granice oskarżenia zostają utrzymane, gdy czyn przypisany oskarżonemu w wyroku mimo zmienionej kwalifikacji prawnej, dotyczy tego samego „zdarzenia faktycznego” (historycznego) które stanowiło podstawę zarzutu określonego w akcie oskarżenia. Ramy zaś tożsamości „zdarzenia historycznego” wyznaczają – według obowiązującego przekonania – przede wszystkim następujące elementy składowe tego zdarzenia: identyczność przedmiotu zamachu, identyczność kręgu podmiotów oskarżonych o udział w zdarzeniu, a także tożsamość określenia jego czasu i miejsca, ale także zachowanie choć części wspólnych znamion czynu zabronionego i przypisanego.

Jednakże, sąd I instancji dokonując zmiany opisu czynu w żaden sposób nie wyszedł poza granice oskarżenia. Za stwierdzeniem takim przemawia jednoznacznie porównanie czynu, o jaki S. J. został obwiniony we wniosku o ukaranie, z czynami jakie zostały mu przypisane orzeczeniem sądu I instancji w pkt 1 ppkt 1) - 3) z dnia 13 grudnia 2017 r.

W orzecznictwie zasadnie podnosi się, iż nie jest przekroczeniem granic tożsamości zdarzenia będącego przedmiotem postępowania karnego ustalenie innego czasu początkowego popełnienia takiego czynu, który stanowi przestępstwo trwałe. Sąd I instancji ma bowiem obowiązek dokonywania trafnych, prawidłowych ustaleń faktycznych w granicach skargi rzeczownika, a zatem to, iż ustalił on inny początkowy i końcowy czas działania w pkt 1 ppkt 1) i 3) orzeczenia nie stanowi o naruszeniu tożsamości czynu będącego przedmiotem postępowania (postanowienie SN z dnia 16 marca 2016 r. II KK 41/16, Legalis nr 1430843).

2. Drugi z zarzutów stanowi w zasadzie powtórzenie zarzutu z odwołania. W kasacji została tak naprawdę zakwestionowana zasada swobodnej oceny dowodów, przysługująca zarówno sądowi karnemu, jak i stosującemu odpowiednio przepisy kpk – sądowi dyscyplinarnemu. To do sądu należy zarówno ostateczna decyzja, który dowód dopuścić, jak i wybór dowodów, które będą miały bezpośredni wpływ na kształt końcowego rozstrzygnięcia. Istota art. 7 kpk jest, że organy postępowania – w tym przypadku sąd dyscyplinarny - kształtują swoje przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Sądy I i II instancji uznały, że ojciec świadka M. L. nie wniosłby nic nowego do sprawy, gdyż okoliczności, które miały zostać ustalone na podstawie jego zeznań – zostały już udowodnione innymi okolicznościami. Zasadność zarzutów dyscyplinarnych została ustalona na podstawie zeznań świadka M. L. (karta 260).

Ojciec świadka M. L. miał zostać przesłuchany (k. 260, II tom akt) na okoliczność ustaleń dokonywanych w imieniu spółki oraz czynności dokonywanych przez obwinionego. W ocenie Sądu Najwyższego teza dowodowa jest nieprzekonująca i przy takim jej sformułowaniu należy podkreślić, że P. L. nie był członkiem zarządu spółki, nie reprezentował jej, a co za tym idzie, brak jest wiarygodnych podstaw do powołania go na świadka. Brakuje tu wyraźnej i akceptowalnej tezy dowodowej.

Mimo, iż P. S. jest właścicielem 100% akcji A., to zgodnie z prawem spółek handlowych, spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością reprezentuje zarząd, na którego czele stoi świadek M. L.

Sąd Najwyższy stwierdza, że część czynności prawnych do dokonania których zobowiązany był obwiniony podlega udokumentowaniu w określonej formie i nie musi być udawadniania za pomocą zeznań świadków. Do tego rodzaju czynności należy m.in. złożenie wniosku o nadanie aktowi notarialnemu klauzuli wykonalności, a także zabezpieczenie długu hipoteką. Natomiast okoliczność, która miała być udowodniona – teza dowodowa - określona zarówno w postępowaniu cywilnym, jak i dyscyplinarnym została już udowodniona.

Zgodnie z art. 170 § 1 pkt 2 *in fine* kpk oddala się wniosek dowodowy, jeżeli okoliczność, która ma być udowodniona, została już udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy. Tak jest w tym przypadku – okoliczność, która miała być udowodniona – teza dowodowa określona zarówno w postępowaniu cywilnym, jak i dyscyplinarnym – została już udowodniona. W istocie zeznania P. L. miały nie zakwestionować, a jedynie potwierdzić dotychczasowe ustalenia faktyczne. Sąd I instancji nie kwestionował faktu, że obwiniony prowadził rozmowy i monity ze spółką A., aby uzyskać niespłaconą cenę należności.

Uregulowanie zasady swobodnej oceny dowodów oznacza wprost odejście od legalnej teorii dowodowej i nie pozwala na wartościowanie aprioryczne dowodów i przyjmowanie z góry określonej ich wartości. Każde odmienne założenie będzie sprzeczne z zasadą swobodnej oceny dowodów. Jednocześnie brak jednoznacznego wartościowania dowodów nie oznacza braku kontroli nad orzeczeniem. Wskazane kryteria (logika, wiedza, doświadczenie) stanowią bowiem zobiektywizowane kryteria oceny przestrzegania zasady swobodnej oceny dowodów, z tym zastrzeżeniem, że realność ich badania występuje jedynie wtedy, kiedy orzeczenie ma uzasadnienie. Ugruntowany jeszcze w czasie obowiązywania poprzedniej regulacji karnoprocesowej pogląd (por. wyrok SN z 5.09.1974 r., II KR 114/74, OSNKW 1975/2, poz. 28), że ustalenia faktyczne wyroku tylko wtedy nie wykraczają poza ramy swobodnej oceny dowodów, gdy zostały poczynione na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazuje błędów natury faktycznej czy logicznej, jest zgodna ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz prowadzi do sędziowskiego przekonania, którego odzwierciedleniem jest uzasadnienie orzeczenia, jest w dalszym ciągu aktualny. Nowsze orzecznictwo oprócz powtarzania wskazanej tezy koncentruje się na elementach, które decydują o zachowaniu zasady swobodnej oceny dowodów. Są nimi:

- 1) ujawnienie w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410) zgodnie z regułami wskazanymi w art. 2 § 2;
- 2) rozważenie wszystkich okoliczności, przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4);

3) argumentacja wyczerpująca i logiczna, z jednoczesnym uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, zawarta w uzasadnieniu orzeczenia (art. 424 § 1 pkt 1).

Zasada swobodnej oceny dowodów pozwala na postawienie tezy, że ważna jest nie liczba czy rodzaj uzyskanych dowodów, ale ich wartość w świetle całokształtu materiału dowodowego (M. Kurowski, teza do art. 7 kpk [w:] *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania karnego* pod red. D. Świeckiego, Lex nr 10835).

3. Podsumowując, zarzuty kasacyjne przedstawione przez obrońcę obwinionego nie zasługują na uwzględnienie i sprowadzają się jedynie do kwestionowania akceptacji ustaleń i spostrzeżeń sądu I instancji przez sąd odwoławczy. Sąd Najwyższy zauważa, że, co prawda, dopuszczalne jest „atakowanie” orzeczenia sądu odwoławczego za pomocą argumentów sądu I instancji, a przyjętych przez sąd odwoławczy, ale – co do zasady – kasacja polega przede wszystkim na kwestionowaniu argumentacji sądu odwoławczego. Sąd Najwyższy przyznaje zarazem, że gros ustaleń sądu I instancji zostało przyjętych przez sąd odwoławczy bez zastrzeżeń.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 62⁵ ust. 1 ustawy o radcach prawnych.